

CONG TONGX WENC XOC GAEML

EENS SANP

侗族传统文学选编

贵州省民族事务委员会编印

CONC TONGX WENC XOC

GAEML EENS SANP

侗族傳統文学选编

(侗文版合订本)

BENH WUL

(上 集)

侗族传统文学选编

封面设计：蔡文林

(本村合编文同)

侗族传统文学选编

享元

张土良

編

陈昌璧

楊引东

SANP LEEC DIIS SUNGP

Saent daol benh gungc senl gaeml hap naih eev eeus leec gaeml, Xingv jangs loc sic dangx diis mienc zuc zenl ceec. Yenl yuih yuv ganx lis leec daengl sabt, Jiul nyaoh eengv ganx eengv tent aox xic heenk naih, Jens jags weex wenp leec naih. Pieek wenp yac benh, Benh naih jangs benh wul, Xup liic, Yongc, Congc diis al, nyonc. Lis benh leec naih, Wangk biinh nyenc laox lagx uns xoc xic.

Benh leec naih dah aox 82 Nyinc qit dos leec gaeml touk nyinc naih qeenc dongs nanc leec gaeml sis xenp bans (sungp mangv namc) xoc yeenc gungc nyinc xup janh sungplis diis al, Nyonc eens sanp wenp dih. Aox naih diis al, Nyonc meec sonk gungc, Nuv lieeux

maoh suh wox dih wangp gaeml al,
Nyonc diis nas naengl.

Leec naih xup lis wah nyenc, wah
jil daens, wah duc xeengp, Nyonc naih
nyonc noup. Weex eev meix nyonc
wangc mieenh naih, Maoh wah touk
mienc dail xeeuc xongl nyenc mungx
doiv gaeml miiul daol yangh nguap nguk
daengh nyenc daol yaens eis lis, Jis eis
dah, Douh biigs jenc map nyimp maoh
daengl dos touk wangc mieenk deic menl
sat begs singk, Ngah jeml nyaenc diis
nyenc mungx daems deil nyaoh aox aml
xenp dongl kanx.

Aox naih xup diis al lis al daengv
meik, Al laox, Al bic bac, Al kuaot,
Al nyal, Al is, Al bav meix, Al jigx,
Al yeeh Nyaoh oil al naih, Ags al
ags soh, Ags sungc ags wap. Al daengv
meik xup lis bus dangx, Bus seel feip
zux yil, Bus leec gaeml mieengc meix

naih. Maoh dos ugs sinp weenh nyinc
map yaeml nyaoh aox longc gaeml daol
diis sungp.

Al laox, Jangs wagx jenl nyenc
gungc nyaoh dees louc dos, Al yais lix
yaeml, Sungc wap taemt lis henx nint.
Maoh bus senl xaih anl wanp, Dih wangp
taik biingc, Sungp qaenp lix jiv yonk
nyenc menc weex jil weex daens. Gungc
dos al jenh, Al baov yac mangv, Jungh
lis deic al bic bac yongh soh al laox
nyaoh dange wungh dos diis. Dos al
laox eis yongh bic bac is, Pieek weex
seit meix yac soh dos, Seit jebl meix
nyimp, Il qit gungc jaemh. Xah yuih
il naih al laox xih lis guanl.

Al bic bac (al lagx), Jangs liic,
Yongc, Congc Senl gaeml banl miegs
yongh bic bac is nyaoh dange wungh
weex banx dos diis al. Bic bac nyimp
al is nyimp soh, Banl miegs dos soh il

yangh lemc leengh longl.

Al kuaot, Jangs banl miegs dos egt beenh oux kuaot map dos al. Al naih bus dah sinp kuenp, Senp yeek gaenx qingk xeengp sais.

Al xyal, Senl gaeml xenl nyaoh baengh jenc geel naemx, Soh al zaol naemx luh sanh, Buh naemx nyal yais, Bus jenc jih lail, Bus banl yagp lis jil, Bus miegs xeip lis daens, Wah lieeux sinp baenl duc jenc, Yih lieeux sinp baenl duc naemx.

Al yeesh, Maoh gungc nyaoh dange miot, Dange sax jenc wagx nyenc gungc weex yeek dos (jungh lis nyaoh dah sigs dos diis). Naengl gal al is, Al jigx, Al bav meix mieengc hange al nuhi, Al nyimp soh is, Jigx nyimp soh al, Bav meix dos al ags daengs ags lail.

Benh leec naih cengv lis al douv sac, Al lagx uns daengh dal donv

(douv xaemv). Menl al naih senl
xaih ledp lis. Weex eev dov sac guic
laox meix al naih, Maoh songc dens
touk peep lebc nyil nyonc nyux gueec
daos, Saemh conc dos saemh, Touk xic
naih senl gaeml bens eiv songk gueec
daengl daos.

Benh leec naih xup lis diis al,
Nyonc, Lis daemh jogc daemh bags douh
xuc-douh qimp diis jiul buh xaok nyil
yongx, Naengl gal maoh diis miinh
singc dens peep meenh lail xonc xuh.
Yenl yuih aox naih diis al, nyonc ledp
jangs conc tongx wenc xoc, Jungh eev
meix lao x songc aox eip menl liebc
dih, Xux dah bienl kangp, Yebc lis muc
aov laot yangh, Eengv qimp jiul aox
longc eis iut, Aox dux eis us Kuenp
pak xaok eis dah xonh, Naih jiul deic
maoh ugs map, Dens sais naengc xaop
wagx xangh weex benh dal guangl, Xaok

leec daol lail, Songk maoh gans dav
maenl.

NYENC EENS SANP

1983年9月

译 文

我省广大侗族地区，侗族文字正在推行。这是落实党的民族政策的内容之一。为了适应这一工作的需要，我们在匆忙，短促的时间里，赶编了这部集子。它分上下两册，可以说它是侗文的辅助教材，也是本通俗文艺读物。

本书根据侗文试点直到这次黔东南侗文师训班、南部方言班历年来所搜集到的侗族民间文学资料进行选编的。主要内容有故事，诗歌，唸词及童谣谜语等。尽管篇幅不多，但从编选的作品中可以窥见到传统文学的一个轮廓。

本书收集有人物故事，生活故事，神话故事，动物故事等。在人物故事里，如民族英雄吴勉，它记述了明代统治王朝对侗族人民的残酷镇压以及人们的强烈反抗。抗暴斗争虽然失败了，但它仍寄寓了人们的胜利，最后把镇压群众而又贪婪无厌的朝庭命官，关死在“信弼坎”石门内等。

侗歌种类很多，有民歌，大歌，琵琶歌，酒歌，河歌，牛腿琴歌，木叶歌，笛子歌，踩堂歌等。在这些歌种里，各类歌都有各不相同的特点。

民歌在集子里篇幅虽然不多，但都反映着时代精神，跳动着时代的脉搏，都是歌颂党，歌颂社会主义，歌颂侗文的激情篇章。体现了侗族人民对党对社会主义的无比热爱。

大歌侗语叫AL Laox，所谓“laox”即是大而庄重之意。所以每唱大歌多在鼓楼，Dange wungh等地。唱大歌时至少

要两人以上，一人作Seit，一人作meix；Seit的唱歌詞，meix的作和声。人越多唱得越好听。它的特点是：一领众和的多声部大合唱。其歌詞较长，多以叙事歌，劝世歌为主，也有用琵琶歌詞配以大歌曲调而唱的。它不用乐器，有严格的韵律，有的甚至以“韵”作为歌的命名。一首歌里，有的一韵到底，有的分章分节各用一韵；句子最后一字称为尾韵。腰韵是在句子之中，它与前句的尾韵相押。腰韵和尾韵在句子中不仅是表示停顿和完结，还起到上下句连接的作用。大歌由于韵律工整，节奏性强，使之歌唱时圆润和諧。

琵琶歌有些地方称为AL Lagx，因用琵琶和is伴奏而得名。其内容多为情歌，也有古歌，它是南部侗族地区很盛行的一种歌唱形式。也是男女青年社交活动，谈情说爱的一种情歌。多在Dangc wungh（有人译着月堂）伴唱，曲调清婉柔和，有如淙淙泉水，娓娓动听，有助于胸臆的抒发和情感的激扬。青年人不仅用以倾吐心意建立感情，还用来比试歌才，互相激励，从而增长才干，增长智慧。

酒歌，这里说的酒歌不是一般喜庆，祝词之歌，侗语叫ALwap，它是青年男女借用酒宴，用以倾诉爱慕，互相唱和相互祝酒，举止文雅大方，谦和恭谨，可以说它是青年男女的一种社交活动，也是曲曲坦荡动人的情歌。

河歌，侗语叫ALnyal。它仿拟江河波涛的起伏，抒发人们的胸臆，其声婉如流水荡漾。歌词短小，多以比兴等手法来赞颂男女青年纯真的爱情。

牛腿琴歌，侗语叫AL is，就是以牛腿琴伴奏的歌。它是男女青年在dangc wungh抒情的小唱。歌曲节奏性强，旋律

优美，悠扬悦耳委婉动听。

踩堂歌侗语叫os yeeh多为祭祀歌，往往为祭祀sax Siis时所唱（也有在节日里人们怀着欣愉之情，相互对歌时唱的）。木叶、笛子歌也因用其木叶笛子吹奏而得名。

此外还选用了一些唸词、童谣谜语。如斗牛词、它叙述了斗牛的起源和发展，以及侗族人民对这一风习的沿袭和爱好。

此书在编写过程中，除某些篇章略有增删，某些语句略加改动外，其余都保留着原著的特色和各地语言特点。从这些特点中亦可看出文学艺术的地方色彩。

本书选编的均为传统文学，不可避免地深刻着时代的烙印；加之我们水平低，错误在所难免，尽管如此，我们还是敬献出来，以饗读者，并希批评指正。

编 者

1983年9月

MUC LOUC

NYONC

Wuc mieenx	1
Wuc mieenx naengl uns	1
Mungx mags saoh jiv bux douh sangx siis	5
Samp liuc jeenl	7
Xus jeul jenc	10
Daov miac meix	12
Sat meec deil dih wuc mieenx	14
Benc kgeengl nguk	16
Xenp dongl kanx diih dol diinl jaenc lax	19
Nyonc wuc waec caix	22
Nyancg muh laot nyenc xeip xangk sat nyaenc nyih	30
Nyonc mongl weec	41
Fuip langc daengh beix yigs	44
Lieeux jiv	51

Nguap meeux meec dangl douh	61
Senc weex mangc sangl	69
Hank snic	73
Kgaml xebe beds danl xebe beds miegs	78
Liat diux	85

AL

Al daengv	93
Liong lis baos	93
Nyaenc maenv digs juih sox digs wac	94
Bus leec gaeml	95
Leec gaeml lail	96

AL LAOX

Sop muih	99
Kgal neix nyemc	105
Kgal sax liat	109
Kgal jangl liangcjangl muih	112
Bus nyenc laox	116
Bus lagx miegs	117

AL BIC BAC

Baov daol nyenc banl miegs	
(Igabx)	121
Xingl nguedx inv Map	132

AL DENS NYAEMV

Beec xut jiuc senl (Il gabx)	141
Guaiv xenp bens (Il gabx)	143
Kgaenh hoik kgaenh	147
Juh lagx nyenc lail	149
Liangp xaop weex gueenv	150
Wanp wanp xongl kap	152
Juh singc kuenp yais	153

AL QAK AL WANGK AENH

Lagx liix daengl aenh (Ilgabx) ...	157
Daol weex banx jaengl	
(Ilgabx)	162
Daoh lix xenl (Il gacx)	167

Daoh lix longp (Il gabx)	174
Juh lagx nyenc lail (Il gabx)	181
Naengl uns nyil nyil	186
Ids siih dul semp (Il gabx)	196
Jids singc ugs senl (Il gabx)	206
Lagx liix jids xangp (Il gabx)	210
Nyamv naih touk jaenx	214
Jids singc kuenp yais	216
Nas bagx yangh nyanl	218
Waih sais jagl jul	222
Juh lagx nyenc lail	227
Juh lagx nyenc lail	229
Songc xogp songc liangp	231
Liangp juh xik	234
Kgaenh juh xik	236
Naengl uns nyogl nyil	238
Nyenc singc juh kgaov	240
Danl xenp yaoc liingh	244
Juh lagx nyenc lail	246

AL LU1H

Bail saox kuenp gail	251
Al miegs liingh	255
Danl xenp hank hut	261
Kgal buih singc	264
Jungh dees mas menl	266
Kgal hank liingh	269
Nyenc singc juh kgaov kgunv	271

AL KUAOT

Kgal bus kgoux ams	277
Kgal bus kgaux mal	279
Diingh diiul juh	283
Diingh diiul nyix	284
Al apw	285

AL NYAL

Hank dogc	299
Diiuc kuenp naih yals	300
Daengl xogp daengl 'liangp xongs nyil kangp nyanl saos	301
Songk sibt dav nyal	302